

**Чернігівська обласна універсальна
наукова бібліотека
ім. В. Г. Короленка**

**УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕКОЮ:
НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ,
КОНСУЛЬТАЦІЇ, ДОСВІД,
ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ**

**Вип. 14.
Бібліотеки у складі об'єднаних
територіальних громад**

Чернігів – 2016

**Чернігівська обласна універсальна наукова
бібліотека ім. В. Г. Короленка**

**УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕКОЮ:
НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ,
КОНСУЛЬТАЦІЇ, ДОСВІД,
ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ**

Вип. 14.

**Бібліотеки у складі об'єднаних
територіальних громад**

Чернігів –2016

Управління бібліотекою: нормативні документи, консультації, досвід, запитання-відповіді. Вип. 14. Бібліотеки у складі об'єднаних територіальних громад. – Чернігів : ОУНБ ім. В. Г. Короленка, 2016. – 39 с.

В Україні розпочалася реформа місцевого самоврядування та децентралізація влади. Вона передбачає передачу закладів, в т.ч. бібліотек, їх повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад.

Пропонований посібник підготовлено з метою допомогти керівникам ЦБС правильно організувати свою роботу в разі реорганізації існуючих ЦБС та вирішення ними практичних питань управління діяльності.

В посібнику подаються Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», методичні рекомендації Національної Парламентської бібліотеки України «Щодо організації надання бібліотечних послуг в умовах об'єднаних територіальних громад». У формі запитань і відповідей подано найбільш типові ситуації та управлінські рішення, які найчастіше зустрічаються у практичній діяльності керівників ЦБС.

Під час підготовки посібника використано «Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад», публікації періодичних видань, сайти Національної Парламентської бібліотеки України та інших бібліотек України.

Пропоновані матеріали розраховані, в першу чергу, на керівників ЦБС та методичні служби, які вирішуватимуть практичні питання.

Упорядник П. В. Грищенко

Відп. за вип. О. А. Сльозка

Комп'ютерна верстка А. О. Ширманова

Ризограф ОУНБ ім. В. Г. Короленка.

Тираж 35 прим.

© Чернігівська ОУНБ
ім. В. Г. Короленка,
2016

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про добровільне об'єднання територіальних громад

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.91)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 676-VIII від 04.09.2015, ВВР, 2015, № 37-38, ст.371

№ 835-VIII від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 2, ст.17

№ 925-VIII від 25.12.2015, ВВР, 2016, № 6, ст.60}

Розділ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Відносини, що регулюються цим Законом

1. Цей Закон регулює відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст.

Стаття 2. Принципи добровільного об'єднання територіальних громад

1. Добровільне об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюється з дотриманням таких принципів:

- 1) конституційності та законності;
- 2) добровільності;
- 3) економічної ефективності;
- 4) державної підтримки;
- 5) повсюдності місцевого самоврядування;
- 6) прозорості та відкритості;
- 7) відповідальності.

Стаття 3. Суб'єкти добровільного об'єднання територіальних громад

1. Суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад є суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст.

2. Об'єднана територіальна громада, адміністративним центром якої визначено місто, є міською територіальною громадою,

центром якої визначено селище, - селищною, центром якої визначено село, - сільською.

Стаття 4. Основні умови добровільного об'єднання територіальних громад

1. Добровільне об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюється з дотриманням таких умов:

1) у складі об'єднаної територіальної громади не може існувати іншої територіальної громади, яка має свій представницький орган місцевого самоврядування;

2) територія об'єднаної територіальної громади має бути нерозривною, межі об'єднаної територіальної громади визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися;

3) об'єднана територіальна громада має бути розташована в межах території Автономної Республіки Крим, однієї області;

4) при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади;

5) якість та доступність публічних послуг, що надаються в об'єднаній територіальній громаді, не можуть бути нижчими, ніж до об'єднання.

2. Адміністративним центром об'єднаної територіальної громади визначається населений пункт (село, селище, місто), який має розвинуту інфраструктуру і, як правило, розташований найближче до географічного центру території об'єднаної територіальної громади.

3. Добровільне об'єднання територіальних громад не призводить до зміни статусу населених пунктів як сільської чи міської місцевості.

4. Найменування об'єднаної територіальної громади, як правило, є похідним від найменування населеного пункту (села, селища, міста), визначеного її адміністративним центром.

Розділ II

ПОРЯДОК ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Стаття 5. Ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад

1. Ініціаторами добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст можуть бути:

- 1) сільський, селищний, міський голова;
- 2) не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради;
- 3) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи;
- 4) органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

2. Пропозиція щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад повинна, зокрема, містити:

- 1) перелік територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів;
- 2) визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування.
- 3) Сільський, селищний, міський голова забезпечує вивчення пропозиції щодо ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, яке проводиться протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. Після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи.

4) Порядок проведення громадського обговорення з питань, передбачених цим Законом, визначається сільською, селищною, міською радою.

Стаття 6. Порядок підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

1. Сільський, селищний, міський голова після прийняття відповідною радою рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад надсилає пропозицію про таке об'єднання сільському, селищному, міському голові суміжної територіальної громади.

2. Сільський, селищний, міський голова суміжної територіальної громади забезпечує вивчення пропозиції щодо добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення, яке проводиться протягом 30 днів з дня надходження такої пропозиції. Після завершення громадського обговорення пропозиція подається до відповідної ради на наступну сесію для прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника (представників) до спільної робочої групи або про відмову в наданні згоди.

3. У разі прийняття рішення про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад сільський, селищний, міський голова, який ініціював об'єднання, приймає рішення про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад та інформує про це Верховну Раду Автономної Республіки Крим, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні обласну раду, обласну державну адміністрацію.

Спільна робоча група формується з однакової кількості представників від кожної територіальної громади, що об'єднується.

Утворення спільної робочої групи є початком процедури добровільного об'єднання територіальних громад.

4. Спільна робоча група готує проекти відповідних рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

Стаття 7. Підготовка рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад

{Назва статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 676-VIII від 04.09.2015}

1. Проекти рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад повинні, зокрема, містити:

1) перелік територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів;

2) визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування;

3) план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

2. Сільські, селищні, міські голови забезпечують протягом 60 днів проведення обов'язкового громадського обговорення (громадські слухання, збори громадян, інші форми консультацій з громадськістю) підготовлених спільною робочою групою проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад, за результатами якого сільські, селищні, міські голови вносять питання про його схвалення на розгляд сільських, селищних, міських рад.

Питання про схвалення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад розглядається сільськими, селищними, міськими радами протягом 30 днів з дня його внесення на їх розгляд та з врахуванням результатів громадського обговорення.

3. Схвалені сільськими, селищними, міськими радами проекти рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад у п'ятиденний строк подаються Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній державній адміністрації для надання висновку щодо відповідності цього проекту Конституції та законам України.

4. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна державна адміністрація протягом 10 робочих днів з дня отримання проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад готує відповідний висновок, що затверджується постановою Ради міністрів Автономної Республіки Крим, розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

5. У разі відповідності проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України сільські, селищні, міські ради приймають рішення про добровільне

об'єднання територіальних громад або про проведення місцевого референдуму щодо підтримки об'єднання територіальних громад.

6. У разі встановлення невідповідності проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна державна адміністрація повертає його на доопрацювання у порядку, встановленому цим Законом.

7. У разі прийняття сільськими, селищними, міськими радами рішень про добровільне об'єднання територіальних громад, а також у разі підтримки добровільного об'єднання територіальних громад на місцевому референдумі сільський, селищний, міський голова територіальної громади, в якій ініційовано питання про добровільне об'єднання територіальних громад, звертається до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку.

{Частина сьома статті 7 в редакції Закону № 676-VIII від 04.09.2015}

8. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна державна адміністрація протягом 10 робочих днів з дня отримання рішень про добровільне об'єднання територіальних громад у разі їх відповідності висновку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, звертається до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку.

Про таке звернення Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна державна адміністрація одночасно інформує Верховну Раду Автономної Республіки Крим, відповідні обласні ради, відповідні ради, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад.

{Частина восьма статті 7 в редакції Закону № 676-VIII від 04.09.2015}

{Частину дев'яту статті 7 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

Стаття 8. Утворення об'єднаної територіальної громади та реорганізація органів місцевого самоврядування

1. Об'єднана територіальна громада вважається утвореною за цим Законом з дня набрання чинності рішеннями всіх рад, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад, або з моменту набрання чинності рішенням про підтримку добровільного об'єднання територіальних громад на місцевому референдумі та за умови відповідності таких рішень висновку, передбаченому частиною четвертою статті 7 цього Закону.

2. Повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Після завершення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхні виконавчі комітети продовжують здійснювати свої повноваження до затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету. Протягом зазначеного строку сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, очолює такі виконавчі комітети та входить до їх персонального складу.

Після завершення повноважень сільського голови, який одноособово виконував функції виконавчого органу сільської ради у територіальній громаді, що увійшла до об'єднаної територіальної громади, відповідні функції одноособово виконує сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, з дня набуття ним повноважень до затвердження відповідною сільською, селищною, міською радою персонального

складу її виконавчого комітету.

{Частина друга статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

3. Об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.

У разі об'єднання всіх територіальних громад одного району в одну об'єднану територіальну громаду все майно спільної власності територіальних громад такого району є комунальною власністю об'єднаної територіальної громади, а пов'язані з таким майном права та обов'язки належать об'єднаній територіальній громаді з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.

{Частина третя статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

4. З дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, та розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, шляхом їх приєднання до юридичної особи – сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи – сільські, селищні, міські ради припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

Юридична особа – сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Найменування представницького органу місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади як юридичної особи складається з частини, яка є похідною від власного найменування населеного пункту, визначеного її адміністративним центром, у формі прикметника та відповідного загального найменування представницького органу місцевого самоврядування (сільська, селищна, міська рада).

{Частина четверта статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

5. З дня затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб – виконавчих комітетів відповідних сільських, селищних, міських рад, розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, шляхом їх приєднання до юридичної особи – виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи – виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

Юридична особа – виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб – виконавчих комітетів відповідних сільських, селищних, міських рад територіальних громад, що об'єдналися, з дня затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету.

Найменування виконавчого органу місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади як юридичної особи складається з відповідного загального найменування виконавчого органу місцевого самоврядування (виконавчий комітет, управління, відділ тощо) та повного найменування відповідного представницького

органу місцевого самоврядування у родовому відмінку.

{Частина п'ята статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

6. Реорганізація юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад та їхніх виконавчих комітетів у випадках, передбачених цим Законом, здійснюється без повідомлення про неї органу, що здійснює державну реєстрацію, а також без збирання вимог кредиторів, отримання їхньої згоди.

{Частина шоста статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

7. Під час проведення реорганізації юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад та їхніх виконавчих комітетів повноваження з управління справами таких юридичних осіб здійснює сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою.

За поданням сільського, селищного, міського голови, обраного об'єднаною територіальною громадою, відповідна сільська, селищна, міська рада може утворити комісії для забезпечення виконання таким головою повноважень з управління справами юридичних осіб, що реорганізуються.

{Частина сьома статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

8. Після припинення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхніх виконавчих комітетів, сільського голови, який одноособово виконував функції виконавчого органу сільської ради територіальної громади, що увійшла до об'єднаної територіальної громади, видані ними нормативно-правові акти, невиконані акти індивідуальної дії зберігають чинність на відповідних територіях та для відповідних осіб.

Сільська, селищна, міська рада, обрана об'єднаною територіальною громадою, її виконавчий комітет можуть вносити зміни, визнавати такими, що втратили чинність, або скасовувати акти відповідних органів місцевого самоврядування та посадових осіб, ви-

значені в абзаці першому цієї частини.

{Частина восьма статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

9. Бюджети територіальних громад, що об'єдналися, виконуються окремо до закінчення бюджетного періоду з урахуванням особливостей, встановлених цією частиною.

Сільська, селищна, міська рада, обрана об'єднаною територіальною громадою, може вносити зміни до рішень про місцеві бюджети, прийняті сільськими, селищними, міськими радами, обраними територіальними громадами, що об'єдналися.

До завершення періоду окремого виконання бюджетів територіальних громад, що об'єдналися, функції головних розпорядників, розпорядників бюджетних коштів територіальних громад, що об'єдналися, продовжують здійснювати відповідні бюджетні установи в особі сільського, селищного, міського голови, обраного об'єднаною територіальною громадою, інших керівників бюджетних установ.

До завершення періоду окремого виконання бюджетів територіальних громад, що об'єдналися, функції місцевих фінансових органів територіальних громад, що об'єдналися, здійснюють:

1) відповідні місцеві фінансові органи, створені до об'єднання територіальних громад;

2) сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, якщо у відповідних територіальних громадах місцеві фінансові органи не були створені згідно із законом.

Залишки коштів на кінець бюджетного періоду бюджетів територіальних громад, що об'єдналися, перераховуються до бюджету об'єднаної територіальної громади на підставі платіжних доручень за підписом сільського, селищного, міського голови, обраного об'єднаною територіальною громадою.

{Частина дев'ята статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

10. Бюджет об'єднаної територіальної громади розробляється

з урахуванням особливостей підготовки місцевих бюджетів, визначених бюджетним законодавством.

11. Державна реєстрація припинення юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад, їхніх виконавчих комітетів шляхом приєднання здійснюється на підставі заяви, поданої сільським, селищним, міським головою, обраним об'єднаною територіальною громадою, або уповноваженою ним особою суб'єкту державної реєстрації.

Державна реєстрація припинення шляхом приєднання юридичних осіб – виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад, які забезпечують окреме виконання бюджетів територіальних громад, що об'єдналися, здійснюється не раніше затвердження бюджету об'єднаної територіальної громади.

Юридична особа – сільська, селищна, міська рада, її виконавчий комітет є такою, що припинилася, з дня внесення запису про її припинення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

{Частина одинадцята статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

12. Державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу – сільську, селищну, міську раду, обрану об'єднаною територіальною громадою, її виконавчий комітет, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, здійснюється на підставі заяви, поданої сільським, селищним, міським головою, обраним об'єднаною територіальною громадою, або уповноваженою ним особою.

{Частина дванадцята статті 8 в редакції Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

{Частина тринадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 925-VIII від 25.12.2015}

{Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 676-VIII від 04.09.2015; в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

Розділ III

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Стаття 9. Форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад

1. Держава здійснює інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

2. Організаційну підтримку та інформаційно-просвітницьке сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад забезпечують Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації.

3. Методичне забезпечення добровільного об'єднання територіальних громад, визначення обсягів та форми підтримки здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері територіальної організації влади, адміністративно-територіального устрою, розвитку місцевого самоврядування.

Стаття 10. Фінансова підтримка державою добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст

1. Держава здійснює фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст шляхом надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади у разі, якщо її межі повністю відповідають межам, визначеним перспективним планом формування територій громад Автономної Республіки Крим, області.

{Частина перша статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

2. Пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді вносяться Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною державною

адміністрацією за поданням місцевої ради об'єднаної територіальної громади Кабінету Міністрів України не пізніше 15 серпня року, що передує бюджетному періоду, в якому передбачається надання такої фінансової підтримки.

{Частина друга статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

3. Загальний обсяг фінансової підтримки розподіляється між бюджетами об'єднаних територіальних громад, утворених відповідно до перспективного плану формування територій громад Автономної Республіки Крим, області, пропорційно до площі об'єднаної територіальної громади та кількості сільського населення у такій територіальній громаді з рівною вагою обох цих факторів.

{Частина третя статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

4. Загальний обсяг субвенцій на формування відповідної інфраструктури об'єднаних територіальних громад визначається законом про Державний бюджет України.

5. Порядок надання субвенцій з державного бюджету об'єднаним територіальним громадам встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Перспективний план формування територій громад Автономної Республіки Крим, області

1. Перспективний план формування територій громад Автономної Республіки Крим, області розробляється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною державною адміністрацією згідно з методикою формування спроможних територіальних громад і охоплює всю територію Автономної Республіки Крим, області.

2. Методика формування спроможних територіальних громад розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері територіальної організації влади, адміністративно-територіального устрою, розвитку місцевого самоврядування, та затверджується

Кабінетом Міністрів України.

3. Перспективний план формування територій громад Автономної Республіки Крим, області схвалюється відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласною радою за поданням Ради міністрів Автономної Республіки Крим, відповідної обласної державної адміністрації та затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Перспективні плани: Розпорядження КМ № 832-р, № 833-р, № 846-р, № 899-р, № 901-р, № 923-р, № 924-р, № 938-р, № 991-р, № 993-р, № 994-р, № 999-р, № 1001-р, № 1002-р, № 1029-р, № 1073-р, № 1076-р, № 1077-р, № 1158-2015-р, № 1159-р, № 1206-р, № 1391-р}

Розділ IV

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами) такі зміни:

1) частину першу статті 5 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту: "старосту".

У зв'язку з цим абзаци шостий та сьомий вважати відповідно абзацами сьомим та восьмим;

2) статтю 6 викласти в такій редакції:

Стаття 6. Територіальні громади

1. Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.

2. Територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

3. Територіальні громади села, селища, міста, що

добровільно об'єдналися в одну територіальну громаду, можуть вийти із складу об'єднаної територіальної громади в порядку, визначеному законом";

3) доповнити статтею 14-1 такого змісту:

"Стаття 14-1. Староста

1. У селах, селищах, визначених за рішенням місцевої ради об'єднаної територіальної громади, утвореної відповідно до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад", за винятком її адміністративного центру, обирається староста на строк повноважень місцевої ради.

2. Староста є посадовою особою місцевого самоврядування.

3. Староста:

1) представляє інтереси жителів села, селища у виконавчих органах сільської, селищної, міської ради;

2) сприяє жителям села, селища у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування;

3) бере участь у підготовці проекту бюджету територіальної громади в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного села, селища;

4) вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради з питань діяльності на території відповідного села, селища виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної форми власності та їх посадових осіб;

5) здійснює інші обов'язки, визначені Положенням про старосту.

4. Положення про старосту затверджується сільською, селищною, міською радою відповідної об'єднаної територіальної громади.

У Положенні визначаються права і обов'язки старости, порядок його звітності, інші питання, пов'язані з діяльністю старости.

5. Староста обирається в порядку, визначеному законом.

6. Староста є членом виконавчого комітету ради об'єднаної територіальної громади за посадою";

4) частину четверту статті 51 викласти в такій редакції:

"4. До складу виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради входять також за посадою секретар відповідної ради, староста (старости)".

3. У селах, селищах, в яких знаходилися органи місцевого самоврядування територіальних громад, що об'єдналися, обов'язки старости до обрання на перших виборах старости виконує особа, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання.

4. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

3) забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ
5 лютого 2015 року

П. ПОРОШЕНКО

№ 157-VIII

**Рекомендації щодо організації надання
бібліотечних послуг в умовах об'єднаних
територіальних громад**

Метою реформи місцевого самоврядування, яка відбувається в Україні, є забезпечення його спроможності самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати питання місцевого значення. Йдеться про наділення територіальних громад більшими ресурсами та про мобілізацію їхніх внутрішніх резервів.

Одним із критеріїв визначення спроможної територіальної громади є її здатність забезпечити належний рівень надання послуг у сфері культури.

Саме цим завданням необхідно керуватися у процесі організації надання бібліотечних послуг населенню в новостворених об'єднаних територіальних громадах (ОТГ).

Виходячи з практики утворення перших ОТГ, умовно можна виділити наступні типи районів (за інформацією Мінрегіону):

1. Межі району повністю співпадають з межами однієї ОТГ (**район – одна громада**);
2. Район, територія якого повністю покривається ОТГ (**район – кілька громад**);
3. Район, межі якого **майже повністю** співпадають з межами ОТГ (**декілька с/р не входять до складу ОТГ**);
4. Район, в якому **лише декілька с/р об'єднано** в громади;
5. Район, в якому утворено **одну ОТГ з адміністративним центром у центрі району** (громада є меншою ніж половина району);
6. Район, в якому створено одну чи декілька ОТГ з центрами в селах, які в сумі **охоплюють площу менше, ніж половину району**;
7. ОТГ – **мала за площею** та меншою за встановлені методикою показники.

Розглянемо оптимальні варіанти організації бібліотечного обслуговування населення в кожному з вищезазначених типів районів.

Для першого типу районів (район – одна громада) оптимальним буде створення рішенням органу місцевого самоврядування ОТГ комунального закладу (бажано – зі статусом юридичної особи), що перебуватиме у власності ОТГ та утримуватиметься з її бюджету.

Враховуючи той факт, що всі населені пункти району мають один спільний орган місцевого самоврядування, цей комунальний заклад не є доцільним організувати як централізовану бібліотечну систему.

Щодо створення комунального закладу:

Відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» та наказу Міністерства юстиції України від 05.03.2012 «Про затвердження вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки» **необхідно створити публічну бібліотеку ОТГ**, яка у своїй структурі матиме відокремлені структурні підрозділи-філії.

Наприклад, цей комунальний заклад буде мати найменування «Публічна бібліотека Калинівської об'єднаної територіальної громади» (або «Калинівська публічна бібліотека» тощо).

Як приклад, структура закладу може бути такою:

- директор;
- заступник директора (наприклад, по роботі з дітьми);
- бухгалтерія (або посада бухгалтера);
- господарський відділ;
- відділ (сектор) комплектування та каталогізування фондів;
- відділ обслуговування користувачів;
- бібліотека для дітей (або відділ обслуговування дітей);
- методико-бібліографічний відділ (сектор);
- відділ (сектор) нестационарного обслуговування користува-

чів;

- відділ (сектор) інформаційних технологій (чи електронних ресурсів тощо); - філії (кількість філій на даний момент визначається із врахуванням

Мінімальних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.1997 № 510).

У разі якщо заклад матиме достатні фінансові та кадрові ресурси, можна з відділу обслуговування користувачів в окремий структурний підрозділ (відділ/сектор) виокремити інтернет-центр.

Можливі інші варіанти структури, виходячи з умов функціонування конкретної бібліотеки.

Статут закладу (або положення):

При розробці статуту цього закладу засновник (орган місцевого самоврядування ОТГ) повинен враховувати завдання, права та обов'язки бібліотек, визначених Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», а також завдання, визначені підпунктом 5 пункту 6 Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 24.12.2015 № 911-VIII (побудова нової моделі надання послуг музеями та бібліотеками, розширення переліку послуг з організації дозвілля населення з використанням новітніх технологій; створення на базі бібліотек державної та комунальної власності центрів обслуговування громадян, основним завданням яких є задоволення потреб громадян у публічній інформації, забезпечення їх доступу до державних та регіональних електронних інформаційних ресурсів, надання консультативних послуг з питань електронного оформлення звернень до органів державної влади

Організація бібліотечного обслуговування населення в районах другого типу (район – кілька громад) може мати кілька варіантів:

А) У разі коли у такому районі функціонує ЦБС, може залишитися саме така модель. При цьому необхідно врахувати, що ЦБС перебуває у спільній комунальній власності усіх ОТГ району та

утримується з районного бюджету.

Б) Рішенням органів місцевого самоврядування ОТГ утворюються публічні бібліотеки (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). При цьому попередньо необхідно рішенням районної ради реорганізувати ЦБС (якщо вона була), передати її майно у власність ОТГ, або районну бібліотеку (якщо у районі не було ЦБС) передати до комунальної власності однієї з ОТГ. У даному випадку необхідно враховувати, що кожна ОТГ повинна самостійно здійснювати комплектування та обробку бібліотечних фондів, а також методичне забезпечення публічних бібліотек.

Щодо реорганізації ЦБС:

Загальні правові норми щодо припинення юридичної особи розповсюджуються і на бібліотеки.

У разі якщо бібліотека не має статусу юридичної особи, процедура припинення її діяльності менш триваліша у часі.

Відповідно до Цивільного та Господарського кодексів припинення юридичної особи можливе шляхом ліквідації або реорганізації.

Ліквідація передбачає повне, остаточне припинення юридичної особи. При цьому ліквідована організація не залишає після себе правонаступників.

А у результаті реорганізації юридична особа передає своє майно, права та обов'язки іншим юридичним особам – правонаступникам.

Виділяють такі форми реорганізації: злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення.

У нашому випадку ЦБС реорганізовується шляхом поділу – на базі однієї юридичної особи (організації) виникає дві або більше юридичних осіб (організацій), а перша припиняється.

Варто знати, що рішення про реорганізацію ЦБС може прийняти лише орган, який має на це повноваження – районна рада. Вона ж створює Комісію з реорганізації.

Процедура реорганізації регламентована Цивільним та Господарським кодексами, а також Законом України

«Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців».

Безпосередньо реорганізацію ЦБС здійснює Комісія з реорганізації. З моменту призначення Комісії до неї переходять повноваження щодо управління ЦБС.

Комісія з реорганізації:

- забезпечує подання державному реєстратору усіх необхідних документів для проведення державної реєстрації реорганізації ЦБС (у разі якщо ЦБС має статус юридичної особи);

- вживає усіх можливих заходів щодо виявлення кредиторів, а також письмово сповіщає їх про реорганізацію;

- після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторів складає проміжний баланс, який містить відомості про оцінку наявного майна ЦБС, перелік пред'явлених кредиторами вимог, а також про результати їх розгляду (у тому числі щодо виплати заробітної плати, сплати податків, зборів тощо);

- після завершення розрахунків із кредиторами складає передавальний акт у обсязі, визначеному для річної фінансової звітності відповідно до ч. 6 ст. 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- **відповідно до норм Кодексу законів про працю України не пізніше ніж за два місяці до завершення реорганізації письмово попереджає усіх працівників ЦБС про можливе вивільнення та одночасно пропонує їм іншу роботу (у разі наявності) за відповідною професією чи спеціальністю;**

- здійснює заходи щодо зняття ЦБС з обліку в Пенсійному фонді, фондах соціального страхування, закриття рахунків тощо;

- визначає місце подальшого зберігання архівних документів ЦБС;

- здійснює інші заходи, передбачені законодавством.

В) Рішенням органів місцевого самоврядування ОТГ утворюються публічні бібліотеки (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). При цьому попередньо необхідно рішенням районної ради реорганізувати ЦБС (якщо вона була), передати її

майно у власність ОТГ. Районна бібліотека залишається у спільній комунальній власності територіальних громад, обслуговує користувачів, а також виконує методичну та інші функції (обробка фондів, каталогізування тощо) для публічних бібліотек ОТГ. Бібліотеки ОТГ утримуються за рахунок бюджетів ОТГ, районна бібліотека – за рахунок районного бюджету. Трансфертами відповідно до ст. 93 Бюджетного кодексу України ОТГ частково компенсують утримання районної бібліотеки у частині надання послуг бібліотекам ОТГ.

Г) Рішенням органів місцевого самоврядування ОТГ утворюються публічні бібліотеки (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). При цьому попередньо необхідно рішенням районної ради реорганізувати ЦБС (якщо вона була), передати її майно у власність ОТГ, або районну бібліотеку (якщо у районі не було ЦБС) передати до комунальної власності однієї з ОТГ.

При цьому ОТГ відповідно до ст. 10 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» та ст. 93 Бюджетного кодексу України делегують повноваження одній із ОТГ (бажано тій, у власність якої перейшла районна бібліотека) щодо методичного забезпечення, обробки та каталогізування фондів тощо.

Організація бібліотечного обслуговування населення в районах третього типу (декілька с/р не входять до складу ОТГ) також може мати кілька варіантів:

А) У разі коли у такому районі функціонує ЦБС, може залишитися саме така модель. При цьому необхідно врахувати, що ЦБС перебуває у спільній комунальній власності усіх територіальних громад і ОТГ району та утримується з районного бюджету.

Б) У разі, якщо в районі функціонує ЦБС: рішенням районної ради філії ЦБС, розміщені на території ОТГ, передаються у її власність. Орган місцевого самоврядування ОТГ утворює публічну бібліотеку (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). ЦБС продовжує функціонувати у складі районної бібліотеки і філій, що розміщені в населених пунктах поза межами ОТГ. У даному випадку необхідно врахувати, що ОТГ повинна

самостійно здійснювати комплектування та обробку бібліотечних фондів, а також методичне забезпечення публічних бібліотек.

В) У разі, якщо в районі ЦБС відсутня: орган місцевого самоврядування ОТГ утворює публічну бібліотеку (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). Органи місцевого самоврядування населених пунктів, які не входять до складу ОТГ, самостійно організують бібліотечне обслуговування населення. Утримання бібліотек у таких населених пунктах здійснюється з районного бюджету через міжбюджетні трансферти. Ці органи місцевого самоврядування повинні враховувати, що вони зобов'язані вирішити питання каталогізування, обробки фондів, методичного забезпечення.

Організація бібліотечного обслуговування населення в районах четвертого типу (райони, в яких лише декілька с/р об'єднано в громади):

А) У разі коли у такому районі функціонує ЦБС, може залишитися саме така модель. При цьому необхідно врахувати, що ЦБС перебуває у спільній комунальній власності усіх територіальних громад і ОТГ району та утримується з районного бюджету.

Б) У разі, якщо в районі функціонує ЦБС: рішенням районної ради філії ЦБС, розміщені на території ОТГ, передаються у її власність. Орган місцевого самоврядування ОТГ утворює публічну бібліотеку (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). ЦБС продовжує функціонувати у складі районної бібліотеки і філій, що розміщені в населених пунктах поза межами ОТГ. У даному випадку необхідно враховувати, що ОТГ повинна самостійно здійснювати комплектування та обробку бібліотечних фондів, а також методичне забезпечення публічних бібліотек.

В) У разі, якщо в районі ЦБС відсутня: орган місцевого самоврядування ОТГ утворює публічну бібліотеку (з філіями, за зразком, описаним для районів першого типу). Органи місцевого самоврядування населених пунктів, які не входять до складу ОТГ, самостійно організують бібліотечне обслуговування населення. Утримання бібліотек у таких населених пунктах здійснюється з ра-

йонного бюджету через міжбюджетні трансферти. Районна бібліотека виконує усі функції, що і раніше, без врахування бібліотек, що передані у власність ОТГ.

Організація бібліотечного обслуговування у районах п'ятого – сьомого типів може бути організована за зразками, наведеними для районів третього та четвертого типів.

Також необхідно врахувати, що є обов'язковим отримання погодження Міністерства культури України у разі:

- виключення бібліотек (або ЦБС) із базової мережі закладів культури - частина третя статті 22 Закону України «Про культуру»;
- реорганізації чи ліквідації бібліотек (або ЦБС) – стаття 15 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».

Наведений у цих Рекомендаціях перелік варіантів організації бібліотечного обслуговування населення в умовах об'єднаних територіальних громад не є вичерпним.

Можливі і інші способи побудови мережі публічних бібліотек із врахуванням особливостей окремих територій.

Рекомендації підготувала учений секретар
Національної парламентської бібліотеки України
Наталя Розколупа.

ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ

На які закони України і підзаконні акти треба спиратися при реорганізації центральної районної бібліотеки (передача філій у підпорядкування об'єднаних територіальних громад). Чи є ще щось нове у законодавстві саме про реорганізацію бібліотек?

Відповідь. Нових законодавчих актів нема. Спіратися потрібно на Закони України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Відповідно до статті 15 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» доцільність реорганізації чи ліквідації бібліотек, що є у комунальній власності, визначається відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері культури – тобто із Міністерством культури України.

Отже, будь-яке перетворення, реорганізація чи ліквідація будь-якої із бібліотек (чи то в місті, чи в сільській місцевості) повинна здійснюватися лише за погодженням з Міністерством культури України.

Подання про проведення реорганізації чи ліквідації бібліотек повинні надходити на адресу Мінкультури від органів місцевого самоврядування (засновників) до компетенції яких належить діяльність цих бібліотек. Таке подання повинно містити обґрунтування щодо доцільності прийняття рішення, інформацію про умови обслуговування населення бібліотечними послугами та щодо дотримання прав працівників бібліотек, які реорганізуються чи ліквідовуються.

Питання передачі бібліотечного фонду, інших матеріальних цінностей вирішує комісія з реорганізації, яка створюється рішенням районної ради після погодження з Міністерством культури України. Передача майна відбувається на підставі акту приймання-передачі.

Чи потрібна згода Міністерства культури України на закриття сільської бібліотеки-філії в разі створення об'єднаної територіальної громади?

Відповідь. Стаття 15 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» на сьогодні не скасована.

Тому, доцільність реорганізації чи ліквідації бібліотек, що є у державній та комунальній власності, визначається відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері культури – тобто із Міністерством культури України.

Подання про проведення реорганізації чи ліквідації бібліотек повинні надходити на адресу Міністерства культури України від органів місцевого самоврядування (засновників) до компетенції яких належить діяльність цих бібліотек. Воно повинно містити обґрунтування щодо доцільності прийняття такого рішення, прохання про погодження закриття закладу та про виключення бібліотеки з Державного реєстру.

У зв'язку зі створенням територіальної громади виникла потреба внести зміни до штатного розпису ЦБС. Як правильно це зробити?

Відповідь. Роботодавець відповідно до статті 64 Господарського кодексу України має право в будь який час протягом календарного року внести зміни до штатного розпису у випадках:

- створення нових і ліквідації наявних структурних підрозділів;
- введення посад;
- виведення посад, виходячи з потреб, певної кількості штатних одиниць;
- змін раніше визначених умов праці у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці.

Слід зазначити, що кількість і періодичність змін до штатно-

го розпису протягом року у випадках, що розглядається, законодавством не обмежується.

Порядок внесення змін до штатного розпису залежить від характеру таких змін. Так, у разі структурної перебудови, а створення об'єднаної громади є таким випадком, видається наказ про затвердження штатного розпису в новій редакції (пункт 1 наказу має такий вигляд: «затвердити та ввести в дію з «__»_____ 201_р.» штатний розпис _____ЦБС в новій редакції) та скасування чинного (в наказі: «Штатний розпис, затверджений на 201_р., вважати таким, що втрачає чинність із дня, що передує дню введення в дію штатного розпису в новій редакції»). Зазвичай штатний розпис набуває чинності з першого числа наступного місяця.

У разі ліквідації окремих структурних підрозділів, виведення зі штатного розпису певних посад, внесення змін до раніше визначених умов праці – дата введення в дію штатного розпису має бути такою, щоб роботодавець, як того вимагають статті 32, 492, 103 КЗпП України, встиг попередити працівників про зміну істотних умов праці, вивільнення у зв'язку із скороченням штату, розмірів посадового окладу не пізніше за два місяці.

Протягом строку попередження працівників у перелічених випадках продовжує діяти штатний розпис, затверджений у попередній редакції.

Які можливі варіанти побудови моделей реформування мережі публічних бібліотек в умовах проведення адміністративно-територіальної реформи у сільській місцевості?

Відповідь. В 2016 році Львівська громадська організація «Європейський діалог» провела дослідження наявного стану мережі сільських бібліотек Львівської області та підготувала аналітичну записку «Реформування системи публічних бібліотек України в контексті децентралізації».

В цьому документі в разі реформування адміністративно-територіального устрою та системи місцевого самоврядування пропонуються три моделі подальшого функціонування бібліотек.

Із запропонованих моделей вирішення цієї проблеми фахівці ОУНБ ім. В. Г. Короленка найкращим вважають варіант, коли в районах залишається районна бібліотека, що фінансується з районного бюджету, а мережа філій передається у відання об'єднаних територіальних громад і фінансується за рахунок їх бюджетів. Громади оптимізують мережу бібліотек, дотримуючись визначених стандартів, зокрема постанови Кабміну України «Мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні».

Громада, в цьому випадку, має заключити з Власником бібліотеки угоду, згідно з якою:

Районна бібліотека зобов'язується комплектувати фонди сільських книгозбірень, аналізувати стан роботи і подавати пропозиції щодо її покращення, проводити заходи з підвищення кваліфікації працівників тощо.

Громада зобов'язується утримувати в належному стані приміщення бібліотек, сплачувати комунальні послуги, виділяти кошти на поточні потреби бібліотек і заробітну плату, надані послуги районної бібліотеки з комплектування фонду, методичної допомоги.

В районі створено дві об'єднані територіальні громади, готується створення ще однієї. Загалом до цих громад відходить 12 філій ЦБС. Які перспективи має Центральна районна бібліотека? Що ж буде з Центральною районною бібліотекою, її завданнями, функціями та й з працівниками?

Відповідь. На сьогоднішній день рішення нема. Це питання знаходиться виключно у компетенції органів місцевого самоврядування. Проте чинними залишаються «Мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні», затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. N 510.

Серед можливих варіантів подальшого функціонування районних бібліотек можна передбачити наступні:

Модель 1. Найбільш прогнозованим і оптимальним є варіант, коли центральну бібліотеку буде передано у власність новоствореної об'єднаної територіальної громади. У цьому випадку має бути утворений комунальний заклад «Публічна бібліотека _____ об'єднаної територіальної громади» (або «_____ публічна бібліотека»), що перебуватиме у власності ОТГ та утримуватиметься з її бюджету.

Якщо у власності ОТГ знаходяться інші публічні бібліотеки, вони стануть філіями «Публічної бібліотеки _____ об'єднаної територіальної громади».

У разі перейменування бібліотек об'єднаних територіальних громад та залишення без змін їх штатних розписів, до трудових книжок працівників вноситься тільки запис про перейменування закладу (див. Наказ Мініюсту від 05.03.2012 р.).

У разі скорочення чисельності або штату працівників врегулювання трудових відносин здійснюється згідно з пунктом 1 статті 40 КЗпП України. У разі згоди окремих працівників на переведення до іншої публічної бібліотеки врегулювання трудових відносин здійснюється згідно з пунктом 5 статті 36 КЗпП України.

Модель 2. Можливий також варіант залишення районної бібліотеки у спільній власності територіальних громад і утримання за рахунок районного бюджету.

Відповідно до Угоди про співпрацю між керівниками об'єднаних територіальних громад і Власником ЦБ (Голова районної ради) Центральна бібліотека буде надавати певні послуги публічним бібліотекам ОТГ (методичну, комплектування бібліотечних фондів тощо).

Об'єднані територіальні громади на підставі статей 93 «Передача коштів між місцевими бюджетами на здійснення видатків місцевих бюджетів» та 96 «Види міжбюджетних трансфертів» Бюджетного кодексу України компенсуватимуть утримання РБ у частині надання послуг бібліотекам ОТГ.

Модель 3. Всі бібліотеки, які знаходяться у власності об'єднаних територіальних громад мають самостійний статус і фінансу-

ватися із бюджету ОТГ самостійно. Власники бібліотек у повному обсязі забезпечують їх фінансові потреби.

Підкажіть, будь ласка, чи має право сільська рада в умовах проведення реформи децентралізації прийняти на сесії рішення про закриття бібліотеки та про передачу її фондів до іншої, найближчої бібліотеки (знаходяться за 1,5 -2 км.) та не звертатись за дозволом до Міністерство культури, як про це сказано у ЗУ "Про бібліотеки та бібліотечну справу"?

Відповідь. Власник, в особі сільської ради об'єднаної територіальної громади, з дня набуття повноважень прийняти таке рішення має право. Так само він має право передати фонди до інших бібліотек своєї громади.

Однак, виключення закладів культури з базової мережі можливе лише за погодженням з Міністерством культури із зазначенням причин та обґрунтуванням необхідності такого виключення.

Після погодження з Міністерством культури України, орган, який прийняв рішення про ліквідацію суб'єкта господарювання, встановлює порядок та визначає строки проведення ліквідації, в т.ч. передачі фондів.

Поясніть, будь ласка, в яких правовідносинах в умовах децентралізації повинні знаходитись районна та сільські бібліотеки з управлінням (відділом) культури і туризму райдержадміністрації. Які документи регламентують такі відносини?

Відповідь. 1. Центральна районна бібліотека в умовах децентралізації перебуває у сфері управління (відділу) культури і туризму райдержадміністрації та безпосередньо йому підпорядковується.

Обсяг повноважень відділу культури визначається:

Законами України "Про місцеве самоврядування", "Про місцеві державні адміністрації", "Про бібліотеки і бібліотечну справу";

рішеннями сесій районної ради, яким рада делегувала повноваження адміністрації у сфері управління комунальними закладами культури;

положенням про управління (відділ) культури і туризму;
Статутом (положенням) районної бібліотеки.

Сільські бібліотеки в умовах децентралізації підпорядковуються сільським радам. В управління (відділу) культури і туризму райдержадміністрації нема повноважень щодо здійснення функцій управління ними. Управління (відділи) культури і туризму контролює виконання виконкомами сільських рад повноважень, делегованих райдержадміністрацією.

У зв'язку з децентралізацією у нашому районі буде створено дві об'єднані територіальні громади. Запропонуйте, будь ласка, варіант збереження нині діючої централізованої бібліотечної системи.

Відповідь. Рішенням органів місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади можуть бути утворені публічні бібліотеки з філіями за зразком з ЦБС. Кожна громада визначає свою головну бібліотеку та її відокремлені структурні підрозділи (філії).

В цьому випадку рішенням районної ради слід реорганізувати ЦБС та передати бібліотеки, які виходять з ЦБС та їх майно у власність ОТГ. Об'єднана територіальна громада самостійно здійснюватиме комплектування, обробку та облік бібліотечних фондів, а також методичне забезпечення роботи своїх філій. На сьогоднішній день таке новоутворення не буде суперечити діючому законодавству.

Не буде суперечити діючому законодавству на нинішньому етапі формування нових структур також рішення об'єднаної територіальної громади про передачу певних функцій, наприклад комплектування фондів, організаційно-методичного керівництва, кадрового забезпечення тощо нині існуючій ЦБС.

В цьому випадку між керівниками об'єднаної територіальної

громади і районної ради (Власником ЦБС) заключається угода, відповідно до якої керуючись статтями 93, 96 Бюджетного Кодексу України громада щомісячно перераховуватиме в котловий рахунок району кошти на заробітну плату працівників філій, які обслуговують населення громади, на комплектування фондів, інші витрати, а комунальний заклад ЦБС уповноважуватиметься забезпечувати повноцінне бібліотечне обслуговування населення громади.

Чи має право директор ЦБС своїм наказом передати на баланс новоствореної територіальної громади майно та фонди сільських філій, що ввійшли до неї?

Відповідь. Ні не може. Все майно ЦБС, в тому числі її бібліотечні фонди є спільною комунальною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст району. Повноваження розпоряджатися комунальним майном територіальних громад має лише Власник в особі районної ради.

Отже, передача приміщень, майна, грошових коштів тощо на баланс об'єднаної територіальної громади майна здійснюється за рішенням, розпорядженням, наказом чи іншим розпорядчим документом районної ради.

Чи має право центральна бібліотека відібрати з фондів бібліотеки, що виходить зі складу ЦБС до складу новоствореної об'єднаної територіальної громади певну кількість видань для докомплектування своїх фондів?

Відповідь. Ні, такого права вона не має. Відповідно до пункту 3 статті 8 Закону України №157-VIII від 05.02.2015 року «Про добровільне об'єднання територіальних громад» об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.

Передача документів з фондів однієї бібліотеки до іншої можлива лише у випадку об'єднання всіх територіальних громад

одного району в одну об'єднану територіальну громаду. Все майно спільної власності територіальних громад такого району, в цьому випадку, є комунальною власністю об'єднаної територіальної громади.

Чи обов'язково робити переоблік фондів сільської бібліотеки при її передачі до власності об'єднаної територіальної громади?

Відповідь. Так, потрібно.

Відповідно до пункту 1,9 «Інструкції з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ», затвердженої наказом Головного управління Державного казначейства України 30.10.1998 р. № 90 проведення інвентаризації у випадку передачі установ, організацій, закладів або їх структурних підрозділів із одного підпорядкування в інше є обов'язковим.

В нашому районі створено дві об'єднані територіальні громади. Майно та бібліотечний фонд передано на їх баланс. Від часу централізації єдиний книжковий фонд облікувався в обліковому каталозі, який вівся відділом комплектування ЦБ. Як правильно провести передачу бібліотечного фонду на баланс об'єднаної територіальної громади?

Відповідь. На сьогоднішній день питання передачі-прийому бібліотечного фонду мають вирішувати засновники бібліотек (районна, сільські, міські ради).

Комісія з реорганізації повинна скласти передавальний акт або розподільчий баланс. При передачі майна в документах зазначається загальна вартість майна кожної бібліотеки-філії, в т.ч. і бібліотечного фонду (його вартість та кількісний вираз).

ЦБ повинна передати вже самостійним бібліотекам документи обліку БФ (Книги сумарного обліку, інвентарні книги, інвентаризаційні описи майна, накладні тощо).

Новоутворені самостійні сільські бібліотеки входять у підпо-

рядкування сільських рад, які мають затвердити нові регламентуючі документи в їх діяльності.

Яким чином вирішувати кадрові питання працівників бібліотек об'єднаної територіальної громади, адже їх треба звільняти і знову приймати на роботу в тих самих закладах? Чи можна їх перевести на роботу в об'єднану громаду?

Відповідь. На нашу думку, бібліотеки (як і інші заклади та установи соціального спрямування) не будуть ліквідовуватися, а лише буде змінюватися їх Власник.

Враховуючи цю обставину, мова повинна йти виключно про переведення (або переміщення) працівників по пункту 5 ст. 36 Кодексу законів про працю.

Який порядок звільнення працівників бібліотек, адже якщо вони фінансуються з бюджету об'єднаної територіальної громади, то й трудові книжки мають там знаходитися, а зараз вони у директора ЦБС?

Відповідь. Вирішення цього питання залежить від конкретної ситуації.

Якщо ЦБС, яка передається до об'єднаної територіальної громади є юридичною особою – то звільнення/переведення не відбувається. Працівники переходять разом з юридичною особою

Якщо ЦБС не зареєстрована як юридична особа, а таких у нас більшість, то працівники звільняються за переведенням до нового Власника – об'єднаної територіальної громади.

Яким чином буде здійснюватися виплата заробітної плати, доплат за стаж роботи, матеріальної допомоги працівника бібліотек об'єднаної територіальної громади?

Відповідь. Питання механізму нарахування і виплати заробітної плати, стажових, матеріальної допомоги і премій працівникам бібліотек не змінюються у зв'язку з тим, що вказані заклади будуть відноситись до власності об'єднаних територіальних

громад.

Зазначені питання регулюватимуться тими самими нормативно-правовими актами, але за рахунок додаткових фінансових преференцій, які отримуватимуть добровільно об'єднані громади, працівники вказаних закладів зможуть бути додатково матеріально профінансовані.

У зв'язку зі створенням об'єднаної територіальної громади наша ЦБС буде реорганізована. Чи залишимося ми на роботі?

Відповідь. Як і при ліквідації закладу, при реорганізації юридична особа припиняється.

Але, в разі ліквідації вся чисельність працівників скорочується, а весь штат ліквідується. А у разі реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) звільнення працівників допускається тільки за умови скорочення штату або чисельності працівників.

До речі, скорочення чисельності та скорочення штату – поняття різні. Скорочення чисельності передбачає звільнення працівника, а скорочення штату – зменшення кількості або ліквідацію певних посад. При цьому одночасно можуть вводитися інші посади, в результаті чого кількість працівників може і не зменшуватися. Право визначати чисельність і штат працівників належить тільки Власнику або уповноваженому ним Органу.

Відповідно до частини 3 статті 36 КЗпП України в разі реорганізації, так само і при зміні Власника, дія трудового договору працівника продовжується.

ЗМІСТ

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».....	3
Рекомендації щодо організації надання бібліотечних послуг в умовах об'єднаних територіальних громад.....	20
Запитання-відповіді.....	28

У започаткованій Чернігівською ОУНБ ім. В. Г. Короленка у 2011 році серії методичних посібників **«Управління бібліотекою: нормативні документи, консультації, запитання-відповіді»** вийшли:

Вип. 1. Атестація працівників бібліотек. – Чернігів, 2011. – 43 с.

Вип. 2. Трудові книжки працівників. – Чернігів, 2011. – 70 с.

Вип. 3. Відпустки. – Чернігів, 2012. – 94 с.

Вип. 4. Штатний розпис. – Чернігів, 2012. – 78 с.

Вип. 5. Переобліки фондів. – Чернігів, 2012. – 66 с.

Вип. 6. Особова картка. Особова справа працівника. – Чернігів, 2013. – 40 с.

Вип. 7. Списання документів. – Чернігів, 2013. – 84 с.

Вип. 8. Трудовий договір. Приймання на роботу. – Чернігів, 2013. – 56 с.

Вип. 9. Інструкція з діловодства. Службові та ділові листи. – Чернігів, 2013. – 151 с.

Вип. 10. Заробітня плата. Надбавки. Доплати. Матеріальна допомога. Пільги. – Чернігів, 2014. – 92 с.

Вип. 11. Трудовий договір. Переведення на іншу роботу. Розірвання трудового договору. – Чернігів, 2014. – 63 с.

Вип. 12. Кваліфікаційні характеристики працівників бібліотек. – Чернігів, 2015. – 40 с.

Вип. 13. Охорона праці в бібліотеках. – Чернігів, 2015. – 73 с.